

podle § 10 shora citovaného zákona povinna, vklad vyplatí žalované firmě, jež se předložením knížky jako její řádná držitelka vykážala.

Čís. 8024.

Bylo-li nemanželské otcovství jedním mužem uznáno, nemůže býti jiný muž žalován o uznání otcovství, dokud uznání otcovství oním mužem nebylo zvráceno. Zvrácení mohlo by se státi důkazem, že ono uznání jest podle všeobecných zásad občanského zákona neplatné, na příklad pro omyl, anebo proto, že třetí osoba nemohla dítě zploditi. Nestačí důkaz rozsudkem, v němž bylo vysloveno, že muž, uznávší otcovství, není otcem dítěte a že jeho uznání neodpovídá pravdě a prohlašuje se neplatným, vyšel-li onen rozsudek na základě uznání žalobního nároku mužem, jenž byl původně uznal otcovství.

(Rozh. ze dne 4. května 1928, Rv I 2118/27.)

Žalobě proti Václavu J-ovi o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu pro tentokráte zamítl. **Důvody:** Prvý soudce založil svůj rozsudek žalobní prosbě vyhovující jedině na výpovědi svědkyně Boženy B-ové, již vzal za prokázáno, že s ní žalovaný souložil v době kritické, zejména dne 5. dubna 1925, že v době od roku 1918 až do února 1926 obcoval s ní též Vincenc Š. a že svědkyně po souložích se žalovaným dne 5. dubna 1925 otěhotněla a že za tohoto stavu věci jen svědkyně jako nemanželská matka s největší pravděpodobností otce označiti může. V souzeném případě však, když již matkou nezl. žalobkyně bylo prokázáno, že obcovala v kritické době nejen se žalovaným, nýbrž i s Vincencem Š-em, nebylo lze spokojiti se pouze s její výpovědí a ponechati jí na vůli, koho pravděpodobně pokládá za otce dítěte. Zůstalo proto řízení také neúplným, když první soudce sice jako důkazu použil jak poručenských spisů tak i sporných spisů, ale když ze spisů těch zjištění neučinil a k nim dále vůbec nepřihlížel. Z poručenských spisů nezl. žalobkyně zřejmo, že matka dítěte před zahájením tohoto sporu za otce nezl. žalobkyně označila Vincence Š-a a že tento také v nesporném řízení dne 9. března uznal otcovství k nezl. Vlastě B-ové. Následkem toho dlužno Vincence Š-a podle zákonné domněnky § 163 obč. zák. považovati za nemanželského otce nezl. Vlasty B-ové po tak dlouho, pokud domněnka tato jiným důkazem nebyla zvrácena. Podáním ze dne 28. dubna 1926 domáhal se Vincenc Š. na poručenském soudě uznání, že otcem nezl. žalobkyně není on, nýbrž žalovaný Václav J. Podání toto však pro otázku otcovství k nezl. Vlastě B-ové jest o sobě právně bezvýznamné, poněvadž předchozí uznání otcovství mohlo by býti zvráceno jen ve sporu, v němž by byl Vincenc Š. stranou, a to důkazem, že Vincenc Š. žalobkyni nezplodil. Podle spisu spor takový skutečně byl zahájen a domáhala se v něm nynější žalobkyně jako žalobkyně na Vincenci Š-ovi jako žalovaném uznání, že on není otcem žalu-

jší strany. Tento žalobní nárok žalovaný Vincenc Š. v plném rozsahu při ústním jednání uznal a vyneseno bylo na základě toho proti Vincenci Š-ovi dne 1. února 1927 rozsudek pro uznání, který nabyl moci práva. Dlužno proto uvažovati o tom, zda uvedeným rozsudkem uznání otcovství Vincence Š-a k nezl. Vlastě B-ové v nesporném řízení proti poručenskému soudu učiněné a tímto také na vědomí vzaté, pozbylo právního účinku. Odvolací soud odpovídá k tomu záporně, ježto rozsudkem pro uznání ve sporu změna žalobou touto žádaná přivoděna nebyla. V řečeném sporu nebyl proveden žádný důkaz o tom, že Vincenc Š. žalobkyni nezplodil, pouhá jeho submise vzhledem k jeho předchozímu doznání otcovství změnu v osobních poměrech žalobkyně co do otázky, kdo jest jejím otcem, přivoditi sama o sobě nemohla a dlužno proto vzdor tomuto rozsudku pro uznání Vincence Š-a i na dále za otce nezl. žalobkyně považovati. Tento fakt otcovství dal by se zvrátiti jedině rozsudkem vyneseným na základě důkazů svědčících tomu, že Vincenc Š. otcem žalobkyně není. Důkazy ty však dosud provedeny nebyly. Vzhledem k tomu dlužno Vincence Š-a i dosud považovati za nemanželského otce žalujícího dítěte, poněvadž, i když v kritické době s matkou dítěte více mužů souložilo, může býti otcem dítěte uznán pouze jediný a za toho také Vincenc Š. se přiznal, a není proto žaloba na Václava J-a podle dnešního stavu pro tentokráte odůvodněnou. Teprve potom, až sporem po provedených důkazech bude zjištěno, že Vincenc Š. otcem žalobkyně není, nebude překážky, by žaloba na žalovaného Václava J-a opětne nebyla vznesena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel, prováděje dovolací důvod čis. 4 § 503 c. ř. s. dovozuje, že jest výhradním právem dítěte, pokud se týče jeho zákonného zástupce, nikoli matky dítěte, koho si chce z více souložníků vybrati za otce, a že poručník žalujícího dítěte nikdy nedal na jevo souhlas s vyzváním Čenka Š-a, by uznal otcovství, a že, učinil-li tak soud bez návrhu poručníka, který ostatně byl zřízen až po výsledku Čenka Š-a, není to pro zjištění nemanželského otcovství rozhodné. Ale dovolatel přehlíží, že poručník dítěte byl dne 6. května 1925 slyšen před soudem o návrhu Čenka Š-a, by změněn byl zápis o jeho uznání otcovství k žalujícímu dítěti a aby jako otec dítěte byl uznán žalovaný Václav J., a že poručník výslovně navrhl, by návrh Čenka Š-a byl zamítnut, ježto nemanželský otec (Čeněk Š.) podle poručenských spisů již uznal otcovství. Odvolací soud založil své rozhodnutí na zásadách vyslovených v rozhodnutích čis. 2929, 4678 a 6210 sb. n. s. a to právem. Bylo-li otcovství Čenkem Š-em řádně uznáno, nemůže býti někdo jiný žalován o uznání otcovství, dokud uznání otcovství Čenkem Š-em není zvráceno, ježto dítě nemůže míti dva otce. Zvrácení toto může se státi důkazem, že uznání Čenka Š-a jest podle všeobecných zásad občanského zákona neplatné, na příklad pro omyl, anebo že Čeněk Š. nemohl dítě zploditi.

Důkaz tento jest podle mínění žalující strany proveden rozsudkem okresního soudu ze dne 1. února 1927. Spor tento veden byl žalujícím dítětem proti Čeňku Š-ovi. Rozsudkem v tomto sporu bylo sice vysloveno, že žalovaný Čeněk Š. jest povinen uznati, že není otcem žalujícího dítěte a že jeho doznání otcovství v poručenských spisech neodpovídá pravdě a prohlašuje se neplatným, ale rozsudek tento vydán byl na základě uznání žalobního návrhu se strany Čeňka Š-a, a není tudíž důkazem o tom, že Čeněk Š. nemohl žalující dítěto zploditi.

Čís. 8025.

Zákon ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n. o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace.

Příslušnost správních úřadů po případech soudů k stanovení odškodného v nesporném řízení vztahuje se i na nárok uplatněný proti jiné osobě než proti koncesionáři. Řízení nesporné jest předepsáno i v případě § 15 čís. 4 zák.

(Rozh. ze dne 5. května 1928, R I 322/28.)

Žalobce domáhal se na žalovaném žalobou náhrady škody, ježto žalovaný při stavbě rozvodní sítě pro vedení elektrického proudu oklestil a částečně pokácel stromy na žalobcových parcelách. Námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Již z přednesu stran jest vidno, že jde o okleštění stromů při provádění elektrisace ve smyslu zákona ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n. Již z tohoto zákona vyplývá, že o škodách takových rozhodují úřady správní, politický úřad první stolice, po případech ministerstvo veřejných prací. Nesporno jest, že žalobce o okleštění stromů a tak způsobené mu škodě, jím tvrzené dozvěděl se v květnu 1927, tedy před více než třemi měsíci před podáním žaloby (15. října 1927). Nepřicházejí proto v úvahu pro příslušnost řádného soudu ani ustanovení § 22 tohoto zákona. Jelikož podle toho příslušným k rozhodování o žalobních škodách jest správní úřad a nikoliv řádný soud, bylo námitce nepřipustnosti pořadu práva vyhověti a žalobu odmítnouti. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Nelze souhlasiti s názorem soudu první stolice, že by o nárocích z náhrady škody způsobené při provádění všeužitečných elektrických podniků, ať již při přípravných pracech, ať při zřizování díla, ať za jeho provozu rozhodovaly nejprve toliko správní úřady, neboť § 15 (4) zák. čís. 438/19 zná i nároky na náhradu škody, která se nestanoví cestou správní. Podle § 19 cit. zák. rozhoduje úřad správní o tom, zda a za jakých podmínek se povoluje zamýšlený podnik, tedy stanoví i rozsah práv užívacích na př. i práva k okleštění (§ 8 (1) pod c) zák.) a určí odškodné za ně (§ 10 písm. d) prov. nař. čís. 612/20); jednání, ale jen o odškodném, nedojde-li k dohodě, může se vyloučiti k vůli zjednodušení řízení